

vist sig, af 3 Arter: enten maa Haandværket formåle sig med Kunsten, eller lægge sig efter at tilfredsstille en særlig Smag hos Publikum eller ogsaa benytte de tekniske Midler, der staa til Industriens Disposition, og det er denne sidste Udvej, hvor det offentlige kan træde støttende til. I saa Henseende er Sagen jo slet ikke saa haabløs, som mange ere tilbøjelige til at antage. I det Øjeblik de Herrer gaa rundt paa selv ret store Etablissementer og Fabrikker, ville de meget ofte faa det Indtryk, særlig her i Landet, at disse Virksomheder egentlig ikke ere Storindustri, men en hel Samling Smaaindustrier, som blot ere stillede under samme Tag. De ville da forstaa, at der for Haandværket er Mulighed for at kunne gøre sig gældende i Kapløbet med Fabrikindustrien, naar og hvor det kan specialisere sig og anvende Industriens Hjælpemidler. Det er særlig Elektriciteten, som har givet den lille Industri store Chancer, større end de fleste ane. I den Retning tale Tallene ret tydelig. Medens Antallet af Fabrikvirksomheder, hvori der er Dampanlæg, fra 1897—1903 er vokset fra 1880 til 2060, altsaa kun med 10 pCt., ere Anlæg, hvori der bruges Petroleum eller Elektricitet — det er smaa Maskiner paa gennemsnitlig 4 Hestes Kraft — steget fra 250 til 1050, altsaa til det firdobbelte. Medens altsaa Antallet af Anlæg med Dampmaskiner er væsentlig uforandret, er Antallet af de smaa Virksomheder firdoblet, og det er denne Bevægelse — Haandværkets Omformning til at blive „den lille Industri“ —, som Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk med Rette, mener jeg, ønsker fortsat og opmuntret. Imidlertid have de ikke Penge nok og ønske, at der paa samme Maade, som der er ydet Fiskerilaan, af Statskassen maa blive ydet Industrilaan til den mindre Industri, selvfølgelig ikke til at hjælpe insolvente Haandværkere til at faa Akkord og heller ikke til at hjælpe mindre dygtige Mænd, men til at hjælpe de dygtige Mænd, som forstaa, at Haandværkets Vej gaar gennem den lille Industri. Jeg tror, at hvis den højtærede Indenrigsminister vil stille sig velvillig til denne Sag og eventuelt imødekomme Haandværkernes Andragende, at stille en Sum til deres Organisations Disposition til videre Udlaan blandt dygtige Haandværkere, vil det ikke være den daarligste Debut, han kan faa, og hvis han kan gennemføre en saadan Bevilling, kan han gøre det med Bevidstheden om, at det

er en Bevilling, der kan hjælpe til at forøge vort Haandværks Produktivitet.

Lyngsie: Under Nr. 158 er det foreslaaet at bevilge 20,000 Kr. til Dækning af muligt Underskud ved en almindelig jydsk Industri- og Landbrugsudstilling i Horsens 1905. Jeg er meget glad ved denne Bevilling, og jeg vil benytte Lejligheden til at takke den højtærede Indenrigsminister og Udvalget for, at de have givet Sagen deres Tilslutning. Jeg tror, at en By som Horsens, som man vistnok fra alle Sider er enig om er en af Jyllands mest fremmelige Byer, i Virkeligheden fortjener den Støtte, der her er Tale om. Der er fra Befolkningens egen Side i Horsens vist meget stor Interesse og bragt et meget stort Offer, idet der fra Borgerne er tilvejebragt en Garantikapital paa omtrent 100,000 Kr., ligesom der ogsaa fra Kommunens Side er bevilget et større Beløb til samme Formaal. Imidlertid skulde de 100,000 Kr., der ere skaffede til Veje fra Borgernes Side som en Garantifond, jo betales, for saa vidt Underskud gjorde det nødvendigt. Nu hedder det i Ministeriets Skrivelse til Udvalget, at de 20,000 Kr. skulle anvendes til Dækning af muligt Underskud, og det er da mit Haab, at det maa forstaaes saaledes, at hvis der overhovedet ved Udstillingen bliver et Underskud paa 20,000 Kr., ville disse Penge blive udbetalte af Statskassen, og at man ikke vil regne saaledes, at først skulde de private Garanter erlægge det Beløb, de have garanteret for, og derefter skal saa Statsbidraget træde til. Det er mit Haab, at Statsbidraget — hvad der vistnok ogsaa har været Tilfældet ved tidligere Lejligheder af samme Art — benyttes, og at der først derefter kan blive Tale om, at de private Garanter skulde rykke ud med deres Midler. Jeg vil bede den højtærede Indenrigsminister om at tilkendegive, hvorvidt jeg har set rigtig.

Dernæst vil jeg gøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Hillerød (Dinesen). De Folk, som Kryolitselskabet sende op til Grønland, ere væsentlig Arbejdsfolk, Folk, blandt hvilke jeg en Række Aar har staaet som Tillidsmand, og hvis Natur og hele Væsen jeg kender rigtig godt. Det gjorde mig ondt at høre, at det ærede Medlem for Hillerød i sin Omtale af de Velsignelser, Europæerne havde skaffet Grønlænderne, nævnte, at man havde paaført dem Syfilis og rent ud bemærkede, at det var Arbejderne i Kryolitbrudene,